

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 roku

Sąd Rejonowy w Sokółce w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSR Marta Mazerska

Protokolant Magdalena Malicka

przy udziale Prokuratora – bez udziału

przy udziale oskarżyciela publicznego z Urzędu Celnego w B. – M. Ż.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 06 maja 2015 r. i 22 maja 2015 roku sprawy z oskarżenia Urzędu Celnego w B. przeciwko:

D. K. (1), synowi S. i C. z domu M.,

urodzonemu w dniu (...) w S.

oskarżonemu o to, że:

w okresie nieustalonym jednak nie później niż w dniu 28.11.2013r., w K. nabył wyroby tytoniowe nieoznaczone znakami akcyzy, sprowadzone na terytorium kraju bez dopełnienia obowiązku celnego polegającego na przedstawieniu organowi celnemu i zgłoszenia celnego, w postaci (...) paczek papierosów różnych marek, na których ciążyą należności celne w kwocie 2148 zł oraz podatki w łącznej wysokości 61820 zł, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 12660 zł oraz podatek akcyzowy w kwocie 49160 zł,

to jest o czyn z art. 91 § 1 i 4 kks w zb. z art. 65 § 3 i 1 kks w zb. z art. 54 § 2 i 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks

I. Oskarżonego **D. K. (1)** uznaje za winnego tego, że w nieustalonych dniach 2013 roku, jednak nie później niż 28.11.2013 r., w K., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru, nabył wyroby tytoniowe nieoznaczone znakami akcyzy, o których wiedział, że zostały sprowadzone na terytorium kraju bez dopełnienia obowiązku celnego polegającego na przedstawieniu organowi celnemu i zgłoszenia celnego, w postaci (...) paczek papierosów różnych marek, na których ciążyą należności celne w kwocie 2148 zł oraz podatki w łącznej wysokości 61820 zł, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 12660 zł oraz podatek akcyzowy w kwocie 49160 zł, to jest popełnienia czynu z art. 91 § 1 i 4 kks w zb. z art. 65 § 3 i 1 kks w zb. z art. 54 § 2 i 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i za to na mocy art. 91 § 4 i 1 kks w zb. z art. 65 § 3 i 1 kks w zb. z art. 54 § 2 i 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks skazuje go, zaś na mocy art. 54 § 2 i 1 kks w zw. z art. 7 § 2 kks wymierza mu karę grzywny w wysokości **200 (dwustu) stawek dziennych** ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny **na kwotę 100 (stu) złotych**.

II. Na mocy art. 20 § 2 kks w zw. z art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary grzywny zalicza oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w wymiarze jednego dnia, to jest w dniu 28 listopada 2013 roku, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm stawkom dziennym grzywny.

III. Na mocy art. 29 pkt 1 kks w zw. z art. 30 § 1 i 2 kks w zw. z art. 31 § 6 kks orzeka przepadek na rzecz Skarbu Państwa i zarządza zniszczenie zatrzymanych przedmiotów w postaci (...) paczek papierosów różnych marek, przechowywanych w magazynie podległym Izbie Celnej w B. za protokołem zdawczo – odbiorczym nr 1 i nr 2 z dnia 28.10.2014r.

IV. Zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, jak również kosztów zniszczenia przedmiotów podlegających przypadkowi wymienionych w pkt II.

V. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. kwotę 531,36 (pięćset trzydzieści jeden 36/100) złotych (w tym wliczona kwota 99,36 złotych tytułem podatku od towarów i usług – stawka 23 %) tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego.

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku przewodu sądowego na rozprawie głównej ustalono następujący stan faktyczny:

D. K. (1) ma 44 lata. Zamieszkuje w W., gdzie prowadzi gospodarstwo rolne o powierzchni 12 ha. Jest bezdzietnym kawalerem, nie mającym nikogo na utrzymaniu. Posiada wykształcenie podstawowe. W przeszłości był karany za paserstwo celno – akcyzowe (dane osobo-poznawcze k. 103).

W celu polepszenia swojej sytuacji finansowej D. K. (1) postanowił zarobić na obrocie przemyconych do Polski z Białorusi wyrobów akcyzowych. W tym celu postanowił skupować w K. nielegalnie sprowadzone na terytorium Polski wyroby tytoniowe, a następnie przewieźć je do B. i tam sprzedać z zyskiem nieznanym mu osobom. W wykonaniu powyższego zamiaru, działając w krótkich odstępach czasu, w nieustalonych dniach 2013 roku, jednak nie później niż dnia 28 listopada 2013 roku, nabył w K. (...) paczek papierosów różnych marek, nieoznaczonych znakami akcyzy, o których wiedział, że zostały sprowadzone na terytorium kraju bez dopełnienia obowiązku celnego polegającego na przedstawieniu organowi celnemu i zgłoszenia celnego. Następnie, w dniu 28 listopada 2013 roku, część z nich, tj. 1300 paczek papierosów marki V., 770 paczek papierosów marki P., 240 paczek papierosów marki M., 529 paczek papierosów marki NZ, 170 paczek papierosów marki Q. oraz 70 paczek papierosów marki A. przewiózł do B. samochodem osobowym marki S. (...) o nr rej. (...). Pozostałe nielegalnie sprowadzone wyroby przechowywał zaś na terenie zajmowanej przez niego nieruchomości w W. – tj. 1 paczkę papierosów marki NZ, 20 paczek papierosów marki M., 3 paczki papierosów marki P. w pomieszczeniach mieszkalnych oraz 280 paczek papierosów marki P., 100 paczek papierosów marki NZ, 20 paczek papierosów marki M. i 1 paczkę papierosów marki W. - w stodole. Czynem tym naraził na uszczuplenie należności celne w kwocie 2148 zł oraz podatki w łącznej wysokości 61820 zł, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 12660 zł oraz podatek akcyzowy w kwocie 49160 zł.

Powyższy stan faktyczny ustalono przede wszystkim na podstawie: wyjaśnień D. K. (1) (k. 18 – 19, 36 - 37, 57 – 60, 103v), notatki urzędowej (k. 1), protokołu zatrzymania (k. 1a), protokołów taryfikacji, wyceny i wyliczenia należności celnych i podatkowych (k. 2-3, 15, 25-26), protokołów przeszukania (k. 4-6, 10-12), protokołu przeszukania osoby jej odzieży i podręcznych przedmiotów (k. 7-8), protokołu oględzin (k. 47, 48), informacji z K. (k. 32, 40), notatki służbowej (k. 68), kserokopia odpisu wyroku Sądu Rejonowego w Sokółce o sygn. II K 66/13 (k. 49) oraz informacji z SR w Sokółce (k. 54).

Oskarżony D. K. (1) konsekwentnie, w toku całego postępowania, przyznawał się do popełnienia czynu objętego aktem oskarżenia. W toku przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym w dniu 29 listopada 2013 roku wskazał, iż wyroby tytoniowe nieoznaczone polskimi znakami akcyzy, ujawnione podczas przeszukania pojazdu marki S. (...) w dniu 28 listopada 2013 roku oraz pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych w dniu 29 listopada 2013 roku stanowią jego własność. Nabył je od nieznanego mu osób narodowości białoruskiej w celu dalszej odsprzedaży (k. 19). W dniu 28 sierpnia 2014 roku odmówił składania wyjaśnień (k. 36), natomiast przesłuchiwany w dniu 4 grudnia 2014 roku potwierdził swoje pierwotne wyjaśnienia, a także dodał, iż ujawnione wyroby tytoniowe nabył jesienią 2013 roku – w okresie około 2 miesięcy - w K., od nieznanego mu osób narodowości białoruskiej, Papierosy zamierzał sprzedać w B. na giełdzie samochodowej, zaś uzyskane w ten sposób środki finansowe przeznaczyć na utrzymanie swoje i brata (k. 57 – 60). D. K. (1) powyższe wyjaśnienia podtrzymał również przesłuchiwany podczas rozprawy głównej w dniu 6 maja 2015 roku (k.103v).

Sąd zważył, co następuje:

W opinii Sądu całokształt materiału dowodowego ujawnionego w toku przewodu sądowego jednoznacznie potwierdził zasadność postawionemu oskarżonemu zarzutu popełnienia przestępstwa karno-skarbowego.

Niniejsza sprawa nie różniła się w znaczący sposób od innych spraw o paserstwo celno – akcyzowe, które to sprawy w okręgu działania Sądu Rejonowego w Sokółce zdarzają się niezwykle często. Sprawa była przy tym jednoznaczna pod względem dowodowym. Oskarżony od początku przyznawał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, składając wyjaśnienia opisał okoliczności popełnienia czynu, jak i wskazał na motywację podjętych działań.

W realiach niniejszej sprawy, mając na uwadze pozostały materiał dowodowy, wyjaśnienia D. K. (1) uznano za zgodne z rzeczywistością. Podosądny nie miał powodu by wskazywać na swoje sprawstwo, gdyby czynu dokonała inna osoba, a jednocześnie jego wyjaśnienia były wystarczająco wyczerpujące, logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Wskazując na okoliczności, w jakich wszedł w posiadanie zatrzymanych u niego wyrobów akcyzowych, podał, że nabył je w K. od nieznanych mu osób narodowości białoruskiej – w celu dalszej odsprzedaży. Nie może przy tym budzić najmniejszej wątpliwości, że oskarżony, z uwagi na zwykle doświadczenie życiowe, miał świadomość, że zakupione przez niego papierosy zostały sprowadzone na terytorium kraju bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu, o czym świadczy chociażby okoliczność ich zakupu, czy też fakt, że nie było na nich polskiej akcyzy i napisów w języku polskim. Winę podsądnego potwierdził również zebrany w sprawie materiał dowodowy. D. K. zatrzymany został w dniu 28 listopada 2013 roku na tzw. „gorącym uczynku”, przy przewozie pojazdem marki S. (...) o nr rej. (...) 1300 paczek papierosów marki V., 770 paczek papierosów marki P., 240 paczek papierosów marki M., 529 paczek papierosów marki NZ, 170 paczek papierosów marki Q. oraz 70 paczek papierosów marki A., nieoznaczonych polskimi znakami akcyzy. Natomiast w wyniku przeszukania w dniu 29 listopada 2013 roku zajmowanych przez oskarżonego pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych, znajdujących się na terenie nieruchomości położonej w W., ujawniono kolejne 101 paczek papierosów marki NZ, 40 paczek papierosów marki M., 283 paczek papierosów marki P. oraz 1 paczkę papierosów marki W.. Okoliczności ujawnienia przestępstwa, sposób dokonania zabezpieczenia towaru, jego ilość i rodzaj potwierdzają ujawnione podczas rozprawy dokumenty. Tak więc notatka urzędowa (k.1), protokół zatrzymania oskarżonego (k. 1a) i protokół przeszukania pojazdu (k. 4-6) jednoznacznie wskazywały na przebieg przeszukania oskarżonego i kierowanego przez niego samochodu w dniu 28 listopada 2013 roku oraz na ilość i markę ujawnionych wówczas wyrobów akcyzowych. Natomiast z protokołu przeszukania pomieszczeń (k. 10 – 12) wynikały okoliczności ujawnienia, a także marki, ilości i miejsce przechowywania papierosów ujawnionych w miejscu zamieszkania oskarżonego. Protokoły oględzin z k. 47 i 48 wykazują, że zatrzymane papierosy pochodzą z Białorusi, nie posiadają polskich oznaczeń i akcyzy. Protokoły taryfikacji określały zaś należności publicznoprawne ciążące na tym towarze (k. 2-3, 15, 25-26). Rzetelność tych dokumentów nie była kwestionowana, w zakresie taryfikacji można jedynie wskazać, że została ona dokonana na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów – w tym określających stawki celno – podatkowe. Obliczenie tych wartości jest prawidłowe, jednoznaczne i klarowne.

Natomiast uprzednią karalność oskarżonego za przestępstwo skarbowe Sąd ustalił opierając się na dowodach z dokumentów w postaci kserokopii odpisu wyroku Sądu Rejonowego w Sokółce z dnia 28 maja 2013 roku o sygn. akt II K 66/13 (k. 49) wraz z informacją z SR w Sokółce (k. 54) i danych o karalności (k. 32, 40), których wiarygodność nie tylko nie budziła wątpliwości Sądu, ale również nie była kwestionowana przez strony niniejszego postępowania.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego czynu kwalifikowanego z art. 91 § 1 i 4 kks w zb. z art. 65 § 3 i 1 kks w zb. z art. 54 § 2 i 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks. Sąd, ustalając, iż D. K. (1) w nieustalonych dniach 2013 roku, jednak nie później niż 28.11.2013 r., w K., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru, nabył wyroby tytoniowe nieoznaczone znakami akcyzy, o których wiedział, że zostały sprowadzone na terytorium kraju bez dopełnienia obowiązku celnego polegającego na przedstawieniu organowi celnemu i zgłoszenia celnego, w postaci (...) paczek papierosów różnych marek, na których ciąży należności celne w kwocie 2148 zł oraz podatki w łącznej wysokości 61820 zł, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 12660 zł oraz podatek akcyzowy w kwocie 49160 zł, nieznacznie zmienił opis czynu względem jego kształtu

z aktu oskarżenia. Była to zmiana o charakterze redakcyjnym, dostosowująca opis zachowania do treści naruszonych przepisów.

Oskarżony swoim działaniem wprost wypełnił dyspozycję wyżej podanych norm prawnych. Wypełnienie dyspozycji art. 91 § 3 i 1 kks jawi się jako oczywiste. Nie może być wątpliwości, że przedmiotowe papierosy zostały w sposób nielegalny wprowadzone na teren RP bez zgłoszenia celnego – jako takie stanowiły przedmiot czynu zabronionego z art. 86 § 1 kks. Nie posiadały one polskich znaków akcyzy i pochodziły z Republiki Białorusi. Sprawca czynu karalnego określonego w art. 91 kks uchybia obowiązkowi celnemu przez to, że towar został nienależycie oclony bądź jego przywóz nastąpił z naruszeniem prawa. Jednocześnie oskarżony, co jest bardzo istotne także dla jego odpowiedzialności podatkowej, stał się dłużnikiem celnym. Dłużnikami celnymi, zgodnie z art. 202 § 1 i 3 Wspólnotowego Kodeksu Celnego (Rozporządzenie Rady EWG Nr 2913/92), na równi z osobą, która dokonała nielegalnego wprowadzenia są również osoby, które nabyły lub posiadały taki towar, i które w chwili jego nabycia lub wejścia w jego posiadanie, przy zachowaniu należytej staranności, wiedziały bądź powinny były wiedzieć, że jest to towar wprowadzony nielegalnie.

Z tych samych przyczyn oskarżony naruszył również dyspozycję art. 65 § 3 i 1 kks. Art. 65 kks dotyczy paserstwa akcyzowego, przedmiotem ochrony są dochody Skarbu Państwa z tytułu akcyzy. Przedmiotem czynu jest natomiast wyrób nieoznaczony znakami akcyzy. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z dnia 12 stycznia 2009 r.) wyrób akcyzowy jakim są papierosy może być wydany z zakładu produkcyjnego, sprowadzony z zagranicy lub wystąpić w obrocie tylko opatrzony w sposób trwały w skarbowe znaki akcyzy. Ponadto używki sprowadzone z zagranicy i wprowadzone do obrotu muszą odpowiadać polskiej normie PN-86/A - (...) (Dz. Normalizacji i Miar Nr 6/86 poz. 13 ze zm, Biuletyn (...) Komitetu (...)/90) na podstawie, której na każdym opakowaniu papierosów winna być umieszczona informacja w języku polskim o zawartości substancji smolistych i nikotyny oraz o szkodliwości palenia. Przedmiotowy towar nie posiada polskich banderol, a opakowania papierosów nie posiadają informacji, o których mowa wyżej. Czyny zabronione określone w art. 65 kks polegają, podobnie jak w przypadku paserstwa celnego, na nabyciu, przechowywaniu, przewożeniu, przesyłaniu, przenoszeniu, pomaganiu w zbyciu, pomaganiu w ukryciu, przyjmowaniu, wyrobów akcyzowych nieoznaczonych znakami akcyzy. Warunkiem karalności paserstwa akcyzowego jest, aby jego przedmiotem były towary pochodzące w czynów określonych w art. 63 lub 64 kks.

Przepis art. 54 kks penalizuje z kolei nie ujawnienie (nie zgłoszenie) w ogóle właściwemu organowi samego przedmiotu opodatkowania albo podstawy opodatkowania, bądź nie złożenie wymaganej dla takiego ujawnienia deklaracji. W tym zakresie oskarżony posiadając wyroby akcyzowe stała się podatnikiem podatku akcyzowego i od towarów i usług w rozumieniu art. 7 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa w zw. z art. 53 § 30 kks. Obowiązek podatkowy w zakresie podatku akcyzowego wynika w tym wypadku z art. 8 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, zaś obowiązek podatkowy w zakresie podatku VAT ma podstawę w art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 17 ust. 1 pkt. 1, 19 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług - t.j. Dz. U. z 2011 r., nr 177, poz. 1054 ze zm.). W rozumieniu przepisów podatkowych oskarżony był więc podatnikiem będąc osobą, na której ciąży dług celny. Jego odpowiedzialność z art. 54 kks jest więc również jednoznaczna.

W tym miejscu należy odnieść się szczegółowo do problemu prawnego opodatkowania czynności, która co do zasady – tak jak przemysł bądź paserstwo – była sprzeczna z prawem. W tym zakresie należy przytoczyć odnoszące się wprost do tego zagadnienia przepisy prawne: tj. art. 5 ustawy o podatku akcyzowym i art. 5 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług. Powyższe normy prawne przesądzają w opinii Sądu kwestię, że D. K. (1) winien odpowiadać również na podstawie art. 54 kks. Zauważyć należy, że rzeczywiście w przeszłości istniał konsensus, co do tego, że opodatkowaniu nie podlegają czynności, których dokonanie jest wprost zabronione przez prawo (np. przemysł, paserstwo, stręczycielstwo, etc.). O ile pogląd ten obecnie jest aktualny w zakresie takich czynności jak np. stręczycielstwo czy też handel narkotykami, to kierując się właśnie przytoczonymi wyżej normami prawnymi, ale także poglądami zawartymi w orzeczeniach Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości należy rozróżnić czynności podlegające i niepodlegające opodatkowaniu na linii czynności mogących i niemogących być przedmiotem prawnie skutecznej umowy. Jak wynika bowiem z orzecznictwa ETS, niektóre czynności nawet zakazane wprost przez prawo

mogą być przedmiotem opodatkowania. Przykładowo w sprawie C-455/98 (T. v. K. S.) ETS uznał, że import (a także dostawa) przemycanych towarów (alkoholu) podlega opodatkowaniu. Opodatkowanie powinno obejmować te czynności, które co prawda, były niezgodne z prawem, jednakże mogłyby one być dokonane jako legalne. Sprzedaż przemycanego tytoniu mogłaby być legalna, gdyby zostały dopełnione formalności celne, tożsamo dotyczy importu wyrobów akcyzowych z zagranicy. Przy dopełnieniu wszelkich formalności i opłaceniu należności publicznoprawnych jest to czynność legalna, powszechnie dokonywana przez podróżnych. Natomiast narkotyki (podobnie jak i podrabiane pieniądze) nie mogą być przedmiotem normalnego, legalnego obrotu. Stąd też „dostawa” czy też „import” towarów wykonywana w ramach paserstwa czy też przemytu celnego powinna, co do zasady, podlegać opodatkowaniu (chyba, że ich przedmiotem są towary wyłączone spod normalnego obrotu – co w niniejszej sprawie nie ma miejsca). Towary dostarczane przez pasera czy przemytnika są bowiem oferowane także przez inne, legalnie działające podmioty, będące podatnikami VAT (por. Komentarz do art. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.04.54.535), [w:] A. Bartosiewicz, R. Kubacki, VAT. Komentarz, Lex, 2009, wyd. III.). Wynika to zresztą wprost z treści art. 5 ust 2 ustawy o podatku od towarów i usług, który stanowi iż opodatkowaniu podlega import towarów niezależnie od tego, czy został wykonany z zachowaniem warunków oraz form określonych przepisami prawa. Bez wątplenia również, w ocenie Sądu D. K. (1) był zobowiązany do uiszczenia podatku akcyzowego. Powinność ta wprost wynikała z treści art. 8 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, który stanowi, iż przedmiotem opodatkowania jest przywóz na terytorium kraju wyrobów akcyzowych. Oskarżony stał się więc podatnikiem akcyzy, za którego zgodnie z art. 13 ust 2 uważany jest nieimporter, na którym ciąży obowiązek zapłaty cła (a taki ciążył na oskarżonym na mocy § 202 (...)). Podobnie jak w stosunku do podatku VAT okoliczność działania nielegalnego nie wymaga de facto interpretacji przepisów prawa. Fakt nielegalności działania w żaden sposób nie wyklucza powinności opłacenia podatku. Zgodnie bowiem z art. 5 te same ustawy, czynności lub stany faktyczne, o których mowa między innymi w art. 8 ust. 3, są przedmiotem opodatkowania akcyzą niezależnie od tego, czy zostały wykonane lub powstały z zachowaniem warunków oraz form określonych przepisami prawa. Zatem fakt, iż działanie D. K. nie było legalne, dla powstania obowiązku podatkowego nie ma jakiegokolwiek znaczenia. Tym samym na oskarżonym ciążyły dwa obowiązki podatkowe w zakresie podatku VAT i podatku akcyzowego. Niedopełnienie chociażby jednego z nich skutkowało wskazaniem w kwalifikacji prawnej czynu art. 54 kks.

Oskarżony nie dopełnił żadnego z powołanych wyżej obowiązków skarbowych. W świetle jego jednoznacznych wyjaśnień nie budzi wątpliwości fakt, iż miał pełną świadomość tego, że nabywając i przechowując wyroby tytoniowe nie oznaczone polskimi znakami skarbowymi, sprowadzone na terytorium kraju bez zgłoszenia celnego i przedstawienia organowi celnemu, dopuszcza się przestępstwa skarbowego.

Zasadnym było także zakwalifikowanie zachowań oskarżonego jako jednego czynu ciągłego Art. 6 § 2 kks stanowi bowiem, iż dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru lub z wykorzystaniem takiej samej sposobności, uważa się za jeden czyn zabroniony; w zakresie czynów zabronionych polegających na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej za krótki odstępek czasu uważa się okres do 6 miesięcy.

Z uwagi na wartości należności publicznoprawnych narażonych na uszczuplenie czyn oskarżonego wypełniał znamiona jednocześnie przestępstwa i wykroczenia skarbowego. Ustawowy próg przestępstwa skarbowego, wynoszący stosownie do art. 53 § 3 kks pięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę w czasie popełnienia czynu, przekroczony został w zakresie należności podatkowej, zarówno w zakresie VAT i akcyzy, natomiast wartość należności celnej była niższa od tej kwoty. W takim przypadku rzeczywistego zbiegu przepisów normujących odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe skazanie za tak opisany czyn, w oparciu o art. 7 § 1 kks, powinno nastąpić tylko za jedno przestępstwo skarbowe na podstawie wszystkich kumulatywnie zbiegających się przepisów ustawy. Jest to zgodne z uchwałą SN z dnia 21 września 2005 roku, zgodnie z którą, jeżeli ten sam czyn wyczerpuje znamiona przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, sąd skazuje tylko za jedno przestępstwo skarbowe na podstawie wszystkich zbiegających się przepisów, chyba że zbieg tych przepisów ma charakter pozorny (pomijalny) (por. sygn. akt I KZP 23/05 OSNKW 2005/10/91, Biul.SN 2005/9/16, Prok.i Pr.-wkł. 2005/12/13, Wokanda 2005/12/14).

W niniejszej sprawie zarówno wina, umyślność i okoliczności popełnienia czynu oskarżonego, jak i jego ocena prawno – karna nie budziły jakichkolwiek wątpliwości. Osłą sporną sprawy w takiej sytuacji pozostaje kara, która winna zostać wymierzona podsądnemu.

Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, którego znamiona najlepiej charakteryzują czyn sprawcy tj. na podstawie art. 54 § 2 kks. Sąd miał przy tym na uwadze dyrektywy określone art. 13 § 1 kks, zgodnie, z którymi Sąd uwzględnia w szczególności rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu zabronionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężącego na sprawcy obowiązku finansowego, jego motywację i sposób zachowania się, właściwości i warunki osobiste, sposób życia przed popełnieniem czynu zabronionego i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza gdy czynił starania o zapobieżenie uszczupleniu należności publicznoprawnej lub o jej późniejsze wyrównanie.

Określając wysokość wymierzonej kary Sąd miał na względzie, że w sprawach dotyczących uszczupień należności celnych i podatkowych, o ich stopniu społecznego niebezpieczeństwa decyduje w istocie strona przedmiotowa, a więc wysokość uszczupień i sposób ich dokonania. Natomiast okoliczności dotyczące osoby sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste przy orzekaniu kar majątkowych odgrywają rolę drugorzędną. Te okoliczności mogłyby mieć istotne znaczenie w tej sytuacji, gdyby Sąd rozważał potrzebę wymiaru kary pozbawienia wolności (por. wyrok SN z dnia 14 sierpnia 1997 r., V KKN 330/96, Prok. i Pr. 1998, nr 3, poz. 21). Trzeba przy tym pamiętać, że system wymiaru grzywny jest dwustopniowy – po pierwsze oznacza się ilość stawek i tutaj podstawą wniosku jest poziom bezprawności czynu i jego waga, w drugiej kolejności określa się wysokość jednej stawki dziennej, wyznaczając ją na podstawie okoliczności dotyczących sytuacji majątkowej sprawcy.

Tak więc na pierwszy plan przy wymiarze kary w niniejszej sprawie wysuwa się wartość należności publicznoprawnych narażonych na uszczuplenie czynem oskarżonego. Są to więc wartości cła i podatków: akcyzowego i od towarów i usług – a więc danin, które zgodnie z prawem winny zasilić środki publiczne. W ocenie Sądu czyn popełniony przez D. K. (1) cechował się wysokim stopniem społecznej szkodliwości. Oskarżony swoim zachowaniem w sposób istotny godził w podstawowe interesy ekonomiczne państwa oraz Wspólnoty Europejskiej, co wynika już z oceny kwot należności publicznoprawnych narażonych na uszczuplenie. D. K. (1), decydując się na uczestnictwo w obrocie nielegalnie wprowadzonych na obszar celny artykułów, dążył do pozbawienia Skarbu Państwa należnych mu sum, stanowiących wielokrotność najniższego wynagrodzenia za pracę. Jest więc logicznym, że aby grzywna miała odnieść swój pożądany skutek – i to nie tylko jako odpłaty za czyn przestępny ale przede wszystkim w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa jak i samego sprawcy – musi być odnoszona do tych kwot. Reakcja karna za czyn skierowany przeciwko interesom fiskalnym Skarbu Państwa musi jednoznacznie wskazywać, że takie przestępstwo nie popłaca i rodzi szereg negatywnych konsekwencji dla sprawcy, a paserstwo celno-akcyzowe winno spotkać się z odpowiednim napiętnowaniem.

Jeżeli chodzi o rodzaj i stopień naruszenia ciężącego na sprawcy obowiązku finansowego, jego motywację i sposób zachowania się – były to na pewno okoliczności przemawiająca za zaostrzeniem odpowiedzialności karnej oskarżonego. Nie ma wątpliwości, że działał w zamiarze bezpośrednim kierunkowym, a stopień naruszenia obowiązku finansowego był znaczny – zmierzał w istocie do uniknięcia zapłaty jakichkolwiek należności publicznoprawnych. Zarówno wyjaśnienia oskarżonego, jak i zasady logiki i doświadczenia życiowego, co do przeznaczenia papierosów w ilościach tak znacznie przekraczających zapotrzebowanie jednej osoby, wskazują w stopniu oczywistym, iż miały one trafić na nielegalny rynek. Jako okoliczność obciążającą Sąd wziął pod uwagę również uprzednią karalność oskarżonego. Natomiast za okoliczności łagodzące Sąd uznał przyznanie się do winy, wykazanie się wolą współpracy z organami dochodzenia i Sądem. Zauważyć przy tym należy, iż oskarżony postanowił nielegalnie zarobić na przemyśle towarów przez granicę wobec swojej trudnej sytuacji majątkowej, a w związku z tym niepowodzenie tego przedsięwzięcia, konieczność zapłaty subiektywnie wysokiej grzywny oraz strata pieniędzy wydatkowanych na papierosy, powinny wdrożyć go do przestrzegania prawa.

W opinii Sądu kara grzywny w wysokości 200 stawek jest adekwatną w porównaniu do wskazanych wyżej należności publicznoprawnych. W opinii Sądu taka sankcja stanowi wystarczającą reakcję reakcji karno – skarbową ze względu na prewencyjny charakter kary.

Natomiast ustalając wysokość stawki dziennej grzywny Sąd kierował się sytuacją majątkową oskarżonego. D. K. (1) utrzymuje się z prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego o powierzchni 12 ha, nie ma nikogo na utrzymaniu, jest właścicielem samochodu osobowego marki S. (...) o wartości 8.000 zł. Zauważyć jednocześnie należy, iż na możliwości finansowe oskarżonego wskazuje również fakt, iż posiadał środki pozwalające mu na zakup - w ciągu tylko 2 miesięcy - (...) paczek papierosów nieoznaczonych polskimi znakami akcyzy. Dlatego też w ocenie Sądu wysokość stawki dziennej w kwocie 100 złotych jest właściwa i adekwatna do możliwości płatniczych sprawcy i jego sytuacji finansowej.

Wymierzona sankcja stanowi w ocenie Sądu właściwą reakcję karno – skarbową ze względu na prewencyjny charakter kary. Na pewno konieczność zapłaty w sumie 20.000 zł tytułem grzywny odniesie pozytywny efekt, tak w wymiarze indywidualnym jak i ogólnospołecznym. Jest rzeczą oczywistą, że już wymierzona wyrokiem grzywna w wymiarze 200 stawek dziennych przy ustalonej wysokości jednej stawki na poziomie 100 zł, z całą pewnością w sposób negatywny odbije się na sytuacji majątkowej sprawcy i będzie stanowić dla D. K. obciążenie finansowe odczuwalne przez dłuższy czas. Ukształtowana w wyroku reakcja karna za popełnienie przestępstwa skarbowego w opinii Sądu odniesie pozytywny skutek w stosunku do oskarżonego, tak, że w przyszłości nie popełni on przestępstwa lub wykroczenia skarbowego. Będzie też odpowiednia w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Dlatego też nie ma potrzeby dalszego zwiększania wymiaru kary grzywny i zapłata już łącznie sumy 20000 zł spełni cele postępowania karnego. Należy w tym miejscu przytoczyć powtarzany wielokrotnie przez Sąd Okręgowy w Białymstoku pogląd, że doświadczenie zawodowe uczy, iż cele kary, w tym w zakresie wychowawczym i zapobiegawczym, spełnia jedynie kara, której wymiar mieści się w realnych możliwościach płatniczych i finansowych osoby oskarżonej. Postulowana przez oskarżyciela publicznego kara grzywny w wymiarze 380 stawek dziennych po 100 zł każda, jako przekraczająca stopień społecznej szkodliwości czynu, z całą pewnością takie możliwości oskarżonego przekracza. Na marginesie należy również podnieść, że z urzędu Sądowi znana jest praktyka organów skarbowych polegająca na domaganiu się kar stanowiących określony ułamek należności publicznoprawnej. Uwzględnia ona jednak wewnętrzne instrukcje tych instytucji i w żaden sposób nie wiąże Sądu, tym bardziej, że pozostaje w oderwaniu od kodeksowych dyrektyw wymiaru kary. Ponadto należy zaznaczyć, że już samo wyliczenie należności publicznoprawnych – aczkolwiek zgodne z obowiązującymi przepisami – zawiera w sobie pewne sztuczne zwiększenie dolegliwości dla oskarżonego gdyż ustalono je na podstawie maksymalnej ceny detalicznej papierosów w wysokości trzykrotności średniej ważonej detalicznej ceny sprzedaży.

Zgodnie z treścią art. 20 § 2 kks w zw. z art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej w pkt I kary grzywny zaliczono D. K. (1) okres rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie w wymiarze jednego dnia, tj. w dniu 28 listopada 2013 roku, przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dziennym stawkom grzywny.

Z kolei przy zastosowaniu art. 29 pkt 1 kks w zw. z art. 30 § 1 i 2 kks w zw. z art. 31 § 6 kks orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa oraz zarządzono zniszczenie dowodów rzeczowych w postaci zatrzymanych papierosów. Orzeczenie tego środka karnego było ze wszech miar pożądane i konieczne, nie tylko z punktu widzenia przedstawionych powyżej dyrektyw wymiaru kary, ale również ze względu na konieczność ochrony interesu fiskalnego państwa, a więc w celach zabezpieczających przed wprowadzeniem tych artykułów do obrotu. Nie ma przy tym wątpliwości, że w sytuacji majątkowej oskarżonego strata towaru także będzie stanowiła odpowiednią dolegliwość natury materialnej, co zostało uwzględnione przy wymiarze grzywny.

O zwolnieniu D. K. (1) w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych oraz kosztów zniszczenia podlegających przepadkowi wyrobów tytoniowych orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks, uwzględniając sytuację majątkową oskarżonego oraz prymat wykonania kary grzywny, którą obok orzeczonych środków karnych uznano za wystarczającą dolegliwość majątkową.

O kosztach obrony z urzędu rozstrzygnięto na mocy § 14 ust. 2 pkt 1, § 16 i § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. nr 163, poz. 1348).